

Vandi á ferð

VALID í Ruslandi nú um dagarnar hefur skelkað allan heimin. Hvør hevði gitt, at úrslitið av hesum valinum skuldi gerast, at ein super nationalistur skuldi vinna! At ein Hitler-líknandi persónur skuldi fáa flestar atkvøður í tí fyrsta veruliga valinum í hesum stórveldinum!

EFTIR nógv politiskt rumbul í russiska tjóðartinginum gjørdi Jeltsin forseti av at skriva út val til tjóðartingið umframt val til nýggja stýrisskipanarlóg. Hetta varð gjørt fyri at tryggja størri stabilitet í landinum, nú tað er so umráðandi at fáa russiska búskapin aftur á fótur. Vit minnst øll, hvussu Jeltsin við stríðsvognum og herinum bardi niður "uppreisturin" í tjóðartinginum, har hann fekk bilbukt við fleiri av sínum táverandi argastu mótstøðumönnum.

TAÐ mundi tí vera sum at fáa ein vátan vøtt framman á, tá Jeltsin í vikuni frætti úrslitið av valinum. Tann sera høgra-vendi og tjóðskaparsinnaði politikarin, eisini róptur fasistur, Vladimir Zjirnovskij, tók øll á bóli. Undan valinum varð hann baras skýrdur fasistur og einkisigandi. Men úrslitið av valinum gjørdist, at hesin orðaríki politikarin vann stórt. Hann fekk meira enn 30% av øllum atkvøðunum. Næstur honum er kommunistaflokkurin við nakað omanfyri 10%.

ØLL tann vesturlenska pressan ger nógv burtur úr valinum og alla staðni kemur fram, at valúrslitið í Ruslandi er ein álvarslig hótan móti øllum

heimsfriðinum. Nú alt tóktist at fara at laga seg so ella so, verður myndin fullkomiliga vend á høvðið og russar seta sít álit til ein fasist av ringasta slag. Undir valstríðnum legði hann stóran dent á tað tjóðskaparlaga: at kunna stovna eitt nýtt Stórrusland við øllum teimum gomlu londunum. Hann fór so mikið langt sum at siga, at bæði Finland og Alaska skulu innlimast í hetta stórríkið. Meiningar hansara um onnur samfelagsviðurskipti eru so víðgondar og fasistiskar, at tað hevur fingið hárinu at reistas hjá flestu av leiðarunum í tí upplýsta vesturheiminum.

OG sanniliga er øll grund til at óttast. Enn veit nevniliga eingin, hvussu valsigurin hjá hesum vandamikla politikarunum fer at verða brúktur og í hvussu stóran mun hann fer at fáa nakað at siga. Sjálvur hevur hann longu kravt at fáa vald og tað nógv vald eftir valúrslitið. Jeltsin hava vit hoyrt lítið til, helst tí at hann er skelkaður. Jeltsin hevur kortini fingið stórrí heimildir nú eftir, at uppskotið til nýggja stýrisskipan varð samtykt. Men spurningurin er í hvussu stóran mun hann fær rátt og stýrt landinum uttan at taka størsta flokkin í nýggja tjóðartinginum við upp á ráð.

TÁ hugsað verður um, hvussu nógv kjarnorkuvápn eru í Ruslandi í dag og hetta verður tengt at framgongdini hjá fanatisku tjóðskaparmonnum, so er øll orsök til at óttast. Og hvørja støðu hevur hermegin í øllum hesum kundi verið spurt! Tað er kanska tann mest áhugaverdi spurningurin. Tí velur her-

urin at stuðla Zjirnovskij kann tað fara at skapa spenning og enda við einum borgarakríggi í Ruslandi fyri ikki at tala um kríggj við núverandi grannalondini og fyrrverandi partarnar av Sovjet-samveldinum. Tað er greitt, at hesi londini sum eitt nú baltisku londini eru sera illa fyri, tí tey síggja høggrákið í Ruslandi sum eina álvarsliga hótan móti teirra sjálvsstyrri.

VALÚRSLITIÐ í Ruslandi fer at seta ferð aftur á herdbbingina og vit hava longu hoyrt amerikanarar siga, at teir nú mugu til at umhuga ætlaðu skerj-ingarnar á verjusíðuni. Kalda kríggj, sum bráðliga endaði við Gorbátjov og niðurtøkuni av Berlinmúrnum tykist nú at kunna kykna uppáftur. Og eingin ivi er um, at í Vesturheiminum, har profittur jú hevur so nógv at siga, har eru mong fólk, sum fegnast um valúrslitið í Ruslandi. Her síggja tey aftur ein møguleika fyri at vinna pengar, og tað vita vit, at tað eru nógvir pengar at tjena í vápnadubbingini.

HVØR hevur skyldina av, at valúrslitið skuldi bliva hetta í Ruslandi er ilt at vita. Men helst hevur Jeltsin sín stóra part av skyldini. Ein kann sjálvandi siga, at valúrslitið er bert ein spegils-mynd av tí, sum bylgist millum vanliga fólk. Og hetta er rætt. Men vit mugu heldur ikki gloyma, at russar eins og onnur kommunistisk lond hava ikki havt traditión fyri demokratiskum valum og tí kann ein skilja, at ein demagogur sum Zjirnovskij hevur havt lætt spæl. Hann spælir upp á teir so vandamiklu men so fastgróvu tjóðskaparlugu streingimar, ið vit vita

hava verið atvoldin til so nógvir ræðuleikar her á jørð. Hann roynir eisini at seta Tólkið upp í móti vesturheiminum fyri harvið og skal hetta vera við at fáa fólk aftur at savnast um gamla dreymin um eitt russiskt stórríki. Stóru broytingarnar í landinum frá áralangum kommunistiskum stýri hevur eisini gjørt, at fólk livir í armóð og fátækradømi. Og her síggja vit so parallellirnar til tað Týskland, sum Hitler neyðtók í 30-árunum, nettup við miðvíst at gera vart við tjóðskaparkensluna, háturið móti øðrum fólkasløgum osfr.

VIT eiga at síggja veruleikan í eyguni. Eisini vit, ið á hesum klettum búgva. Valúrslitið í Ruslandi kann fáa álvars-liga fylgjur fyri okkum øll. Tað einasta, sum vit kunnu gera, er at royna at stuðla teimum demokratiskum og humanis-tiskum kreftunum í Ruslandi. Tað hevur verið sagt, at ein orsök til, at ein fasistur fær slíkan vind í seglini í Rus-landi er tann, at vit í Vesturheiminum hava gloymt skyldu okkara mótevgis fólkunum í landinum, sum eftir so langa kúging og ófrælsi kreivur at fáa hjálpað bæði einum og øðrum slag. So í síðsta enda kunnu vit takka okkum sjálvum og ongum øðrum fyri, at heimurin aftur verður ótryggari at búgva í, og at hernaðardubbingin aftur fer at taka dyk á seg. Og so hugstoytt tað enn kann tykjast: ein gongd, sum mong í Vest-urheiminum eru fegin um, nú tann mógvandi og blóðtysti vápnafnaðurin aftur kann koma á fótur og menna seg.

"Okkara samansparing er í tryggum hondum"

"Um annað okkara verður óarbeiðsfært, veitir LÍV trygd fyri, at saman-sparingin heldur fram, og vit fáa hægstu lang-tíðarrentu.

Við loyvda skattafrá-dráttinum er henda iløgan lættari, enn vit roknaðu við."

Tosa við tín tryggings-ráðgeva um tykkara samansparing

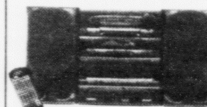
Føroya Livstrygging
Tlf. 1 2919

KENWOOD HI-FI

hatalarar

- betri fæst ikki

Sjónvarps-
& Radiohandil
Sverrisgøta 15
Tórshavn - Tlf. 17497

Altíð nógú góð tilbøð

